

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
КАФЕДРА ПСИХІАТРІЇ, ПСИХОЛОГІЇ ТА СЕКСОЛОГІЇ

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
ВБ 1.102 «ПРОБЛЕМИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ»**

**підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
кваліфікації освітньої «Магістр педіатрії»
кваліфікації професійної «Лікар»
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 228 «Педіатрія»**

Обговорено та ухвалено
на меодичному засіданні кафедри
психіатрії, психології та сексології
Протокол №9
від «4» травня 2023 р.
Завідувач кафедри
Професор Ростислав БІЛОБРИВКА

Затверджено
профільною методичною комісією з
терапевтичних дисциплін
Протокол № 3
від «4» травня 2023р.
Голова профільної методичної комісії
Професор Олена РАДЧЕНКО

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Білобровка Р. І. завідувач кафедри психіатрії, психології та сексології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор;

Плевачук О. Ю. доцент кафедри психіатрії, психології та сексології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидат медичних наук

Карпінська Р. І. доцент кафедри психіатрії, психології та сексології Львівського медичного університету імені Данила Галицького, кандидат медичних наук

РЕЦЕНЗЕНТИ :

Негрич Т. І. – завідувач кафедри неврології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор.

Ришковська Н.О. - доцент кафедри психіатрії і психотерапії ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидат медичних наук.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни» складена відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня* галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 228 «Педіатрія» освітньої програми *магістра педіатрії*.

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Навчальна дисципліна «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни» для студентів складена з урахуванням сучасних теоретичних і практичних вимог до знань, умінь та навичок, необхідних майбутнім лікарям при наданні медичної та психологічної допомоги дітям, їхнім опікунам та надавачам освітніх послуг, які постраждали від наслідків воєнних дій, а також інших надзвичайних ситуацій, що виникають в умовах війни. Програмою передбачено вивчення базових принципів організації та надання психологічної, медичної та соціальної допомоги дітям, які потрапили в зону дії надзвичайної ситуації, зазнали фізичного, сексуального насильства або стали його свідками, зазнали важких фізичних травм, опіків, ампутацій, а також дітям з внутрішньопереміщених сімей в Україні та тим, що покинули межі країни. Опанування програми також передбачає комплекс знань про виявлення проблем та алгоритми надання психологічної допомоги дітям, що втратили батьків чи інших значимих близьких, а також чії рідні та близькі перебувають в полоні чи зникли безвісти. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тестування, письмова або усна відповідь на контрольні питання, розв'язування ситуаційних задач і трактування та оцінка їх результатів. Підсумковий контроль знань студентів здійснюється по завершенню вивчення дисципліни заліком. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою, виставляється за багатобальною шкалою і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні. Навчальна дисципліна «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни» є вибірковою для студентів спеціальності 228 «Педіатрія». Організація навчального процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитно-трансферної системи.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання (семестр)	Вид контролю
	Всього	Аудиторних			
		Лекцій (годин)	Практичних занять(год.)		
Назва дисципліни: Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни <i>Змістових розділів 2</i>	2,0 кредитів ECTS/ 60 год.		26	34	5 курс (9 / 10 семестри) залік
<i>Змістовий розділ 1</i> Проблеми психічного здоров'я дітей та надання психологічної підтримки в час війни	1,0 кредитів ECTS/ 30 год.		12	18	
<i>Змістовий розділ 2</i> Підтримка психічного здоров'я в середовищі функціонування дитини в час війни	1,0 кредитів ECTS/ 30 год.		14	16	

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: проблеми в сфері психічного здоров'я дітей, які потрапили в зону дії надзвичайної ситуації, зазнали фізичного, сексуального насильства або стали його свідками, зазнали важких фізичних травм, опіків, ампутацій, з внутрішньопереміщених сімей в Україні та тим, що покинули межі країни, а також осіб із їхнього найближчого середовища, які здійснюють опіку за дітьми.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни» базується на вивченні студентами основ медичної біології, загальної психології, медичної психології, психіатрії та наркології, соціології, анатомії людини та фізіології людини, патоморфології та патофізіології, деонтології в медицині, психології спілкування та інтегрується з цими дисциплінами. Закладає основи вивчення студентами алгоритмів надання психологічної медичної та соціальної допомоги дітям та особам, що здійснюють опіку над дитиною, раннє розпізнавання патологічних реакцій та станів, що виникають у дітей в воєнний час, а також виявлення груп ризику щодо порушень у сфері психічного здоров'я серед дітей та підлітків. Закладає розуміння про процеси організації та координації міжвідомчих служб у наданні допомоги дітям та особам із найближчого оточення, сім'ям під час надзвичайної ситуації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни» вивчення базових принципів організації та надання психологічної, медичної та соціальної допомоги дітям під час дії надзвичайної ситуації, раннє виявлення проблем у сфері психічного здоров'я дітей та осіб, що здійснюють опіку над дитиною під час дії надзвичайних ситуацій в умовах воєнного часу, превенція виникнення проблем у сфері психічного здоров'я, а також ресоціалізація та реадаптація в суспільстві дітей та підлітків після дії психотравмуючих чинників.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни» є формування системи знань, професійних умінь та практичних навичок, що складають основу майбутньої професійної діяльності лікаря педіатра щодо принципів організації та надання психологічної, медичної та соціальної допомоги дітям, які потрапили в зону дії надзвичайної ситуації, зазнали фізичного, сексуального насильства або стали його свідками, зазнали важких фізичних травм, опіків, ампутацій, а також дітям з внутрішньопереміщених сімей в Україні та тим, що покинули межі країни, а також дітям, що втратили батьків чи інших значимих близьких, а також чії рідні та близькі перебувають в полоні чи зникли безвісти, здійснення діагностики, а також надання психологічної та фахової медичної допомоги дітям з психічними розладами, що виникли внаслідок надзвичайної ситуації, організація ресоціалізації та адаптації після дії психотравмуючих чинників, координацію міжвідомчих служб у наданні психологічної, соціальної та медичної допомоги населенню, основні проблеми у сфері психічного здоров'я населення та їх комплексне вирішення.

В результаті вивчення дисципліни «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни» студент **повинен знати:**

- Особливості психофізіологічних реакцій людини у разі небезпеки
- Нейробіологічні особливості функціонування мозку в умовах стресу у дітей, що опинилися в зоні бойових дій
- Порушення у сфері психічного здоров'я дітей, що стали свідками або жертвами фізичного та сексуального насильства, втратили близьких родичів чи інших значимих осіб на війні, а також дітей, що зазнали важких фізичних травм, чії родичі перебувають в полоні
- Клінічні критерії психічних розладів, які пов'язані з дією психотравмуючих чинників

- Особливості проведення психологічної діагностики у дітей
- Принципи реабілітації та реадаптації дитини в суспільстві після пережитих психотравмуючих подій
- Проблеми психічного здоров'я батьків та опікунів дитини в час війни
- Порушення у сфері психічного здоров'я вагітних та породіль в умовах надзвичайної ситуації
- Проблеми психічного здоров'я працівників освітнього середовища та надання психологічної допомоги в працівникам сфери освіти
- Психологічні особливості функціонування дітей у внутрішньопереміщених сім'ях чи під час вимушеної еміграції в інші країни

В результаті вивчення дисципліни «Проблеми психічного здоров'я в умовах війни» студент **повинен вміти:**

- Надавати першу психологічну допомогу дитині при гострих стресових реакціях
- Здійснювати міжвідомчу координацію служб у забезпеченні базових потреб дитини
- Здійснювати психологічний супровід дитини на етапах евакуації, після переміщення в безпечні умови
- Розпізнавати та діагностувати розлади психіки та поведінки у дітей, а також осіб, що здійснюють опіку над дітьми, організовувати медичну, психологічну та соціальну допомогу
- Будувати та реалізовувати стратегію дій щодо заходів готовності до надзвичайної ситуації, інтервенцій мінімального та комплексного реагування в умовах надзвичайної ситуації, адаптуючи її для розуміння та прийняття дитиною
- Володіти навичками ефективного комунікації з дітьми, що постраждали від чинників впливу надзвичайної ситуації
- Надавати психологічну та соціальну підтримку внутрішньопереміщеним сім'ям та тим, які покинули межі країни внаслідок воєнних дій, сім'ям військовослужбовців, які загинули та зникли безвісти, дітям, батьки яких зазнали бойових травм та фізичних пошкоджень, після інвалідизації членів сім'ї, що брали участь в бойових діях
- Здійснювати психологічний супровід сімей з дітьми, родичі яких перебувають в полоні
- Надавати психологічну підтримку вагітним та породіллям в умовах дії надзвичайної ситуації

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни». Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня вищої освіти дисципліна «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни» забезпечує набуття студентами наступних **компетентностей:**

- інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

- загальні:

- ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4.** Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7.** Здатність працювати в команді.
- ЗК 8.** Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9.** Здатність спілкуватись іноземною мовою.
- ЗК 11.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації зрізних джерел.
- ЗК 12.** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 13.** Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК 14.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- спеціальні (фахові, предметні):

- ФК 1.** Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК 2.** Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів
- ФК 3.** Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК 4.** Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК 6.** Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань у дорослих, а також пацієнтів дитячого та підліткового віку.
- ФК 7.** Здатність до діагностування невідкладних станів у дорослих, дітей та підлітків.
- ФК 12.** Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультивання з питань планування сім'ї та підбору методу контрацепції
- ФК 13.** Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- ФК 14.** Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- ФК 17.** Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума (у т.ч. дітей і підлітків), сім'ї, популяції.
- ФК 18.** Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги дитячому, підлітковому та дорослому населенню і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
- ФК 19.** Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.
- ФК 20.** Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я дітей та дорослого населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.
- ФК 21.** Зрозуміло та однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК 22. Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів

ФК 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.

ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентності	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.					
Загальні компетентності					
1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу у інформації та подальшого сучасного навчання	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за оцінку ситуації, можливих варіантів розвитку
2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти опрацювати і сучасні джерела інформації	Визначати сфери застосування набутих знань	Нести відповідальність за власну освіченість та компетентність щодо конкретних ситуацій
3	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Імплементувати і набуті теоретичні знання у практичній діяльності	Відповідати за професійне застосування набутих знань у професійну діяльність
4	Знання та розуміння предметної	Мати глибокі знання із структури	Вміти здійснювати професійну	Здатність ефективно формувати	Нести відповідальність за професійний

	галузі та розуміння професійної діяльності	професійної діяльності.	діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	комунікаційну стратегію у професійній діяльності	розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати види та способи самопомоги та саморегуляції в нових ситуаціях	Вміти застосувати техніки саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Навчати інших ефективним техніках саморегуляції, гнучкості та адаптації в незнайомих ситуаціях	Нести відповідальність за застосування технік самопомоги та саморегуляції, допомогу іншим у набутті цих навичок
6	Здатність приймати обґрунтоване рішення	Знати стратегії прийняття рішень, визначення пріоритетності дій, аналізувати наслідки	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи, стратегії та ресурси в його реалізації	Використовувати навички міжособистісної взаємодії при прийнятті рішень	Нести відповідальність за прийняті рішення
7	Здатність працювати в команді	Знати особливості командної роботи, розподіл обов'язків та відповідальності серед членів команди	Вміти обирати способи та стратегії спілкування та поведінки для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії ефективної комунікації серед членів команди, спільно планувати та реалізовувати діяльність	Нести відповідальність за налагодження взаємодії між членами команди, індивідуальну роботу в команді
8	Здатність до міжособистісної взаємодії	Знати особливості та способи міжособистісної взаємодії	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	Використовувати навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
9	Здатність спілкуватися іноземною мовою	Мати достатні знання іноземної мови	Вміти застосовувати знання іноземної мови	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів	Нести відповідальність за достатній рівень володіння іноземною мовою, за

				іноземну мову.	розвиток професійних знань з використанням джерел іноземної мови
10	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.
11	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Здатність проводити пошук джерел з допомогою інформаційних технологій	Вміти використовувати інформаційні технології та володіти навиками пошуку у наукометричних базах	Використовувати інформаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за інформацію з науково доказових джерел, достовірність інформації.
12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	Здатність наполегливо виконувати професійні завдання та обов'язки	Володіти професійними якостями та методами комунікації для виконання поставлених завдань та обов'язків	Використовувати ефективні методи комунікації та менеджменту для вчасного та якісного виконання поставлених завдань та обов'язків	Нести відповідальність за вчасність та якість виконання поставлених завдань та обов'язків
13	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	Знати соціальні та громадянські права та обов'язки в контексті гендерних проблем	Формувати громадянську позицію, вміти діяти відповідно до неї щодо гендерних переконань	Здатність доносити свою громадянську позицію, відстоювати свої переконання, виявляти та протистояти гендерній дискримінації	Нести відповідальність за свої соціальні дії, діяти згідно законів, які регламентують рівні можливості в контексті гендерних проблем

14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Знати свої соціальні та громадянські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, діяти згідно принципів	Здатність доносити свою громадянську та соціальну позицію	Нести відповідальність за соціальну та громадянську діяльність
15	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Знати основи етики та деонтології, володіти знаннями про історію та закономірності і розвитку предметної області, знати основи здорового способу життя	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності, застосовувати і професійні принципи здорового способу життя	Здатність проводити професійну діяльність на основі принципів етики та деонтології, проводити інформаційну на навчальну діяльність щодо пропагування здорового способу життя	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності, за підтримання власного фізичного та психічного здоров'я.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	Мати спеціалізовані знання про психологічні особливості реагування дітей у надзвичайній ситуації (воєнних діях)	Вміти застосовувати набуті знання та вчасно розпізнавати стани, що потребують надання психологічної та фахової медичної допомоги дитині в сфері психічного здоров'я	Ефективно вести комунікацію, надавати психологічну підтримку та супровід постраждалим дітям, ефективно комунікувати з найближчим оточенням постраждалої дитини	Нести відповідальність за якісну діагностику своєчасне оцінювання психологічного стану дитини, надання психологічної, медичної та соціальної допомоги.
2	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.	Володіти знаннями про основні методи психологічної та психіатричної діагностики стану дітей та підлітків	Вміти аналізувати результати психологічних та клінічних досліджень та на підставі них формувати уявлення про функціонування психічних процесів дитини	Обґрунтовано застосовувати обстеження та та оцінювати результати	Нести відповідальність за правильну інтерпретацію результатів психологічних та клінічних досліджень у пацієнта
3	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.	Виділяти та ідентифікувати психологічні реакції особи на психотравмуючу ситуацію. Встановлювати попередній та клінічний діагноз захворювання, що виникло у відповідь на психотравмуючу ситуацію	Вміти застосовувати діагностичні і клінічні критерії, що базуються на доказових наукових дослідженнях.	Визначати індивідуальні особливості стану людини, зокрема дітей та підлітків, враховуючи анамнез, супутні фізичні та психічні стани, обставини, в яких опинилася дитина чи її опікуни	Нести відповідальність за якісну оцінку психічного стану пацієнта, професійну діагностику розладів сфері психічного здоров'я
4	Здатність до визначення необхідного режиму праці та	Визначати необхідні зміни способу	Надавати рекомендації щодо забезпечення	Розробляти індивідуальні реабілітаційні стратегії для	Дотримуватись відповідних етичних та

	відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.	життя після дії психотравмуючого чинника для відновлення ресурсу, навчання, адаптації до нових умов життя дітей та підлітків	якості життя дитини, що постраждала від дії психотравмуючого чинника, надавати рекомендації іншим та дотримуватися їх щодо превенції розладів у сфері психічного здоров'я у дітей та підлітків в умовах стресу	дитини, яка постраждала від дії психотравмуючого чинника, з врахуванням її індивідуальних психологічних особливостей, попередніх умов функціонування та особливостей побуту.	юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартизованими рекомендаціями щодо адаптації дитини в суспільстві
6	Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань у дорослих, а також пацієнтів дитячого та підліткового віку.	Мати спеціалізовані знання алгоритмів надання психологічної, фахової медичної допомоги та соціальної допомоги дітям, що постраждали внаслідок впливу надзвичайної ситуації	Вміти визначити та виокремити ефективні стратегії надання психологічної, медичної та соціальної допомоги на основі доказових втручань	Здатність ефективно надавати психологічну, медичну та соціальну допомогу дітям в різних надзвичайних ситуаціях в умовах воєнних дій	Нести відповідальність за вчасне прийняття рішення щодо характеру надання психологічної, медичної та соціальної допомоги дітям в різних надзвичайних ситуаціях в умовах воєнних дій
7	Здатність до діагностування невідкладних станів у дорослих, дітей та підлітків.	Визначати стани, пов'язані з впливом надзвичайної ситуації, які потребують надання першої психологічної допомоги дитині	Визначати алгоритм дій та стратегії спілкування при наданні допомоги дітям у станах, пов'язаних з впливом надзвичайної ситуації	Вміти застосовувати знання, що визначають комунікативні стратегії при спілкуванні з дитиною, яка опинилася в умовах надзвичайної ситуації та зазнала негативного	Дотримуватися етичних та юридичних норм при спілкуванні та діагностуванні стану, який потребує невідкладної психологічної допомоги у дітей та підлітків

				впливу на психічний стан	
12	Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору методу контрацепції.	Володіти знаннями про стани порушення психічного здоров'я серед вагітних та породіль в умовах надзвичайної ситуації.	Вміти ідентифікувати стани порушення психічного здоров'я серед вагітних та породіль, пов'язані з впливом психотравмуючих факторів.	Здатність до діагностики та надання медикаментозної та психологічної допомоги вагітним, а також у післяпологовому періоді.	Брати відповідальність за надання допомоги вагітним та породільям, організацію заходів щодо попередження виникнення психічних розладів у цієї групи осіб в умовах надзвичайної ситуації.
13	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.	Володіти знаннями про забезпечення основних життєвих потреб, превенцію порушень психічного стану в надзвичайних ситуаціях дітей, підлітків та їхніх опікунів	Вміти проводити едукативну роботу щодо профілактичних заходів з забезпечення базових потреб життєдіяльності, попередження розвитку психічних захворювань у дітей та їхніх опікунів	Здатність до організації профілактичних заходів з охорони психічного здоров'я	Брати відповідальність за організацію профілактичних заходів щодо збереження психічного здоров'я населення в умовах надзвичайної ситуації (воєнних дій).
14	Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.	Володіти знаннями про забезпечення основних життєвих потреб, превенцію порушень психічного стану в надзвичайних ситуаціях при виникненні епідемій та пандемій	Вміти проводити едукативну роботу щодо профілактичних заходів з забезпечення базових потреб життєдіяльності, попередження розвитку психічних захворювань при	Здатність до організації профілактичних заходів з охорони психічного здоров'я при виникненні епідемій та пандемій	Брати відповідальність за організацію профілактичних заходів щодо збереження психічного здоров'я в умовах надзвичайної ситуації (воєнних дій), при виникненні епідемій та пандемій

			виникненні епідемій та пандемій		
17	Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума (у т.ч. дітей і підлітків), сім'ї, популяції.	Володіти знаннями про негативні фактори навколишнього середовища (в рамках біопсихосоціальної моделі психічних розладів) та їх вплив на стан психічного здоров'я в умовах гуманітарної катастрофи	Вміти визначати фактори навколишнього середовища, які мають безпосередній та опосередкований вплив на стан психічного здоров'я та формують фактори ризику виникнення психічних захворювань в умовах гуманітарної катастрофи	Здатність до оцінки факторів впливу навколишнього середовища, зокрема психологічних факторів (булінг, домашнє насилля тощо) на психічний стан людини, оцінка можливості мінімізації цих факторів в умовах гуманітарної катастрофи	Нести відповідальність за виявлення негативних факторів впливу навколишнього середовища на психічний стан людини та зменшення впливу цих факторів в умовах гуманітарної катастрофи
18	Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги дитячому, підлітковому та дорослому населенню і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.	Знати основні показники, що характеризують діяльність закладів/підрозділів охорони здоров'я; медико-організаційні чинники, що впливають на діяльність підрозділу, закладу охорони здоров'я; характеристик и якості психологічної допомоги; складові поліпшення якості психологічної допомоги; основні вимоги до стандартизації	Вміти розраховувати основні показники діяльності підрозділу, закладу охорони здоров'я та оцінювати їх в динаміці. Вміти: вибирати відповідний уніфікований клінічний протокол щодо надання психологічної медичної допомоги дитячому населенню, розробити загальну схему	Отримувати інформацію з відповідних джерел щодо діяльності, підрозділу, закладу охорони здоров'я, інформувати відповідних посадових осіб для забезпечення умов щодо надання якісної та безпечної психологічної допомоги в умовах надзвичайної ситуації дитячому та дорослому населенню.	Нести відповідальність за обґрунтованість рішень щодо покращення діяльності закладу/підрозділу охорони здоров'я; підвищення ефективності використання наявних ресурсів підрозділу, закладу, системи охорони здоров'я в умовах надзвичайної ситуації

		психологічної допомоги дитячому населенню Знати ефективність різних форм організації надання психологічної допомоги в умовах надзвичайної ситуації;	локального протоколу надання психологічної допомоги; визначати фактори, що перешкоджають підвищенню якості та безпеки надання психологічної допомоги дітям та особам з їхнього найближчого оточення. Обирати раціональну форму організації надання психологічних та медичних, соціальних послуг в воєнний час.		
19	Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.	Знати про ефективні шляхи надання психологічної допомоги в умовах гуманітарної катастрофи, надавати інформацію шляхом психоедукаційних програм в освітніх закладах	Вміти проводити промоційні заходи з метою надання інформації про стани, пов'язані з порушенням в сфері психічного здоров'я внаслідок дії психотравмуючих ситуацій	Здатність організовувати та надавати інформацію про проблеми, пов'язані зі станом психічного здоров'я в умовах гуманітарної катастрофи	Нести відповідальність за якість проведення навчальних та промоційних заходів щодо проблем з психічним здоров'ям у людей в умовах гуманітарної катастрофи та можливості отримання професійної допомоги.
20	Здатність до проведення епідеміологічних та медико-	Знати про методи оцінки розповсюдження психічних	Вміти проводити медико-статистичне	Ефективно визначати основні завдання та	Відповідати за якість проведених досліджень та

	статистичних досліджень здоров'я дітей та дорослого населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.	розладів серед населення, володіти знаннями про збір та обробку даних епідеміологічних та медико-статистичних досліджень	дослідження серед визначених груп населення	працювати з отриманими даними в результаті проведення медико-статистичного дослідження	достовірність результатів
21	Зрозуміло та однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Володіти знаннями про комунікативні стилі та особливості інформування осіб, що постраждали від дії психотравмуючих чинників. Знати вікові особливості сприйняття та опрацювання інформації у дітей. Знати особливості комунікації з пацієнтами, які страждають психічними розладами.	Вміти провести первинне інтерв'ю з пацієнтом, що зазнав впливу психотравмуючих чинників, збирати об'єктивний анамнез. Вміти ефективно формувати комплаєнс з пацієнтом, враховуючи вікові та індивідуальні психологічні особливості	Здатність ефективно та якісно доносити інформацію в різних життєвих ситуаціях та психологічних станах людини	Нести відповідальність за коректне, однозначне та доступне пояснення інформації про стан здоров'я, психологічний стан особи.
22	Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів	Знання щодо алгоритму дій у професійній діяльності при невідкладних ситуаціях, в тому числі ситуаціях, пов'язаних з гуманітарним і катастрофами в умовах надзвичайної ситуації	Вміти організовувати і покроковий алгоритм дій та гнучко змінювати його при надзвичайних ситуаціях, в тому числі ситуаціях, пов'язаних з гуманітарним і катастрофами	Здатність швидко та ефективно діяти в професійному полі при виникненні непередбачуваної ситуації	Нести відповідальність за організацію нового алгоритму дій при невідкладних ситуаціях, в тому числі ситуаціях, пов'язаних з воєнними діями, гуманітарними катастрофами
23	Здатність розробляти і	Знання етапів проведення	Вміти організувати	Здатність проводити	Нести відповідальність

	реалізувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.	наукового дослідження та представлення результатів, знання розробки прикладного проекту з використанням сучасних технологій	етапи наукового дослідження та представити результати, вміти розробляти та представити прикладний проект за допомогою мультимедійної презентації	наукове дослідження шляхом застосування опитувальників та шкал, проводити статистичний аналіз результатів, викладати результати та висновки досліджень за допомогою презентацій	за якість проведеного дослідження, належне представлення його результатів в науково-академічній спільноті.
24	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.	Знання дослідницької та лікувальної етики у роботі з пацієнтами з розладами, пов'язаними зі стресом та їхніми родичами	Вміти проводити ефективну комунікацію з пацієнтами, які зазнали впливу психотравмуючих подій, а також їхніми родичами на основі принципів медичної етики	Здатність до ефективної комунікації, формування доброго комплаєнсу у пацієнтів, що зазнали впливу психотравми, базуючись на принципах медичної етики з пацієнтами та їхніми родичами	Нести відповідальність за дотримання правил медичної етики в лікувально-діагностичному процесі з пацієнтами, які постраждали внаслідок психотравмуючих чинників та їхніми родичами
25	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів	Знання правових основ авторського права, принципів запобігання плагіату, фальсифікацій та корупційних дій	Вміти самостійно виконувати освітню та наукову діяльність, викладати свої погляди, приймати власні рішення, використовувати інформаційні технології для визначення ознак плагіату	Здатність до доброчесного та відповідального виконання освітньої та наукової діяльності, отримання довіри та поваги серед колег та студентів	Відповідальність за представлені результати діяльності, доброчесність, довіра та відповідальність за власні дії, відповідальність за використання засобів для визначення плагіату у наукових дослідженнях, проектах. Відповідальність за

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

Результати навчання для дисципліни.

Оволодіти сучасними знаннями щодо:

- Особливостей психофізіологічних реакцій людини у разі небезпеки
- Нейробіологічних особливостей функціонування мозку в умовах стресу у дітей, що опинилися в зоні бойових дій
- Порушень у сфері психічного здоров'я дітей, що стали свідками або жертвами фізичного та сексуального насильства, втратили близьких родичів чи інших значимих осіб на війні, а також дітей, що зазнали важких фізичних травм, чії родичі перебувають в полоні
- Клінічних критеріїв психічних розладів, які пов'язані з дією психотравмуючих чинників
- Особливостей проведення психологічної діагностики у дітей
- Принципів реабілітації та реадаптації дитини в суспільстві після пережитих психотравмуючих подій
- Проблем психічного здоров'я батьків та опікунів дитини в час війни
- Порушень у сфері психічного здоров'я вагітних та породіль в умовах надзвичайної ситуації
- Проблем психічного здоров'я працівників освітнього середовища та надання психологічної допомоги в працівникам сфери освіти
- Психологічних особливостей функціонування дітей у внутрішньопереміщених сім'ях чи під час вимушеної еміграції в інші країни

Вміти застосовувати знання в практичних ситуаціях

- Надавати першу психологічну допомогу дитині при гострих стресових реакціях
- Здійснювати координацію міжвідомчих служб у забезпеченні базових потреб дитини
- Здійснювати психологічний супровід дитини на етапах евакуації, після переміщення в безпечні умови
- Розпізнавати та діагностувати розлади психіки та поведінки у дітей, а також осіб, що здійснюють опіку над дітьми, організувати медичну, психологічну та соціальну допомогу
- Будувати та реалізовувати стратегію дій щодо заходів готовності до надзвичайної ситуації, інтервенцій мінімального та комплексного реагування в умовах надзвичайної ситуації, адаптуючи її для розуміння та прийняття дитиною
- Володіти навичками ефективної комунікації з дітьми, що постраждали від чинників впливу надзвичайної ситуації
- Надавати психологічну та соціальну підтримку внутрішньопереміщеним сім'ям та тим, які покинули межі країни внаслідок воєнних дій, сім'ям військовослужбовців, які загинули та зникли безвісти, дітям, батьки яких зазнали бойових травм та фізичних пошкоджень, після інвалідизації членів сім'ї, що брали участь в бойових діях
- Здійснювати психологічний супровід сімей з дітьми, родичі яких перебувають в полоні
- Надавати психологічну підтримку вагітним та породіллям в умовах дії надзвичайної ситуації

Відповідність визначення стандартом результатів навчання та компетентностей

Результат навчання	Код програмного результату навчання	Код компетентності
Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.	ПРН - 1	ЗК -1, ЗК -2, ЗК - 3, ЗК - 4, ЗК - 5, ЗК - 6, ЗК - 7, ЗК - 8, ЗК - 11, ЗК - 12, ЗК - 13, ЗК - 14, ЗК - 15 ФК - 1, ФК -2, ФК - 3, ФК - 4, ФК -6, ФК - 7, ФК 12, ФК -13, ФК - 18, ФК -22.
Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.	ПРН - 2	ЗК - 4, ЗК - 6, ЗК - 11, ЗК - 12, ФК - 1, ФК -2, ФК - 3, ФК - 4, ФК -6, ФК - 7, ФК 12.
Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних (у т.ч. педіатричних) проблем.	ПРН - 3	ЗК -1, ЗК -2, ЗК - 3, ЗК - 6, ЗК - 7, ЗК - 8, ЗК - 11, ЗК - 12, ФК - 1, ФК -2, ФК - 3, ФК - 18, ФК -22.
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).	ПРН -4	ЗК - 3, ЗК - 4, ФК - 12, ФК -22.
Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).	ПРН - 6	ЗК -1, ЗК -2, ЗК - 3, ЗК - 6, ЗК - 7, ЗК - 8, ФК-1,ФК -3,ФК - 7, ФК - 12
Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування дорослих, дітей і підлітків на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН - 10	ЗК - 4, ФК -4
Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу	ПРН-14	ЗК - 5,ЗК -7, ЗК - 8, ФК -1,ФК -2, ФК - 7, ФК - 22

згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.		
Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.	ПРН - 17	ЗК – 14, ЗК -15, ФК -7, ФК -11
Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.	ПРН -18	ФК – 13, ФК -14, ФК - 17
Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.	ПРН - 19	ЗК -1, ЗК -2, ЗК – 3,
Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.	ПРН - 20	ЗК -1, ЗК -2, ЗК – 3,
Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.	ПРН - 21	ЗК – 2, ЗК – 9
Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.	ПРН-22	ЗК – 5, ФК – 13,
Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.	ПРН - 23	ФК – 13, ФК - 22
Забезпечувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	ПРН - 24	ФК -7 , ФК -18
Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.	ПРН- 25	ЗК – 5, ЗК – 6, ЗК – 9, ФК -22
Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними,	ПРН - 26	ФК – 19, ФК - 22

непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.		
Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів.	ПРН - 27	ЗК – 5, ЗК – 6, ЗК – 7, ЗК – 8, ЗК – 9, ЗК – 15, ФК -18, ФК - 22
Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.	ПРН - 28	ФК -19, ФК -22
Планувати, організувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.	ПРН - 29	ФК – 13, ФК – 14, ФК - 20

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин - 2 кредити ECTS. Програма дисципліни «Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни» складається з 2-х змістових розділів.

Проблеми психічного здоров'я дітей в умовах війни

Змістовий розділ 1. «Проблеми психічного здоров'я дітей та надання психологічної підтримки в час війни»

Тема 1. Психологічна підтримка дітей, що опинилися в зоні активних бойових дій

Тема 2. Психологічний та медичний супровід дітей, що стали свідками або жертвами фізичного та сексуального насильства

Тема 3. Перша психологічна допомога дітям при гострих стресових реакціях

Тема 4. Раннє розпізнавання та особливості психічних порушень у дітей внаслідок пережитих стресових подій

Тема 5. Психологічний супровід дітей, які втратили близьких родичів чи інших значимих осіб

Тема 6. Реабілітація та реадaptaція дитини в суспільстві після пережитих психотравмуючих подій

Тема 7. Психологічний та медичний супровід дитини з фізичними ушкодженнями та

травматичними ампутаціями кінцівок

Змістовий розділ 2. «Підтримка психічного здоров'я в середовищі функціонування дитини в час війни»

Тема 8. Проблеми психічного здоров'я батьків та опікунів дитини в час війни

Тема 9. Психологічний супровід вагітних та породіль в умовах надзвичайної ситуації

Тема 10. Проблеми психічного здоров'я працівників освітнього середовища та надання психологічної допомоги в працівникам сфери освіти

Тема 11. Надання психологічної та соціальної підтримки внутрішньопереміщеним сім'ям

Тема 12. Психологічна підтримка сімей, які покинули межі країни внаслідок воєнних дій

Тема 13. Психологічна підтримка сімей військовослужбовців, які загинули та зникли безвісти

Тема 14. Психологічний супровід сімей після бойових травм та фізичних пошкоджень, інвалідизації членів сім'ї, що брали участь в бойових діях

Тема 15. Психологічний супровід сімей з дітьми, родичі яких перебувають в полоні

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин			
	усього	л	практ.	сам.р.
Змістовий розділ 1.«Проблеми психічного здоров'я дітей та надання психологічної підтримки в час війни »				
1. Психологічна підтримка дітей, що опинилися в зоні активних бойових дій.	6		2	4
2. Психологічний та медичний супровід дітей, що стали свідками або жертвами фізичного та сексуального насильства.	6		2	4
3. Перша психологічна допомога дітям при гострих стресових реакціях	4		2	2
4. Раннє розпізнавання та особливості психічних порушень у дітей внаслідок пережитих стресових подій	4		2	2
5. Психологічний супровід дітей, які втратили близьких родичів чи інших значимих осіб	4		2	2
6. Реабілітація та реадaptaція дитини в суспільстві після пережитих психотравмуючих подій	2		2	
7. Психологічний та медичний супровід дитини з фізичними ушкодженнями та травматичними ампутаціями кінцівок	4			4
Змістовий розділ 2. «Проблеми психічного здоров'я цивільного населення під час війни»				

8. Проблеми психічного здоров'я батьків та опікунів дитини в час війни	2		2	
9. Психологічний супровід вагітних та породіль в умовах надзвичайної ситуації	6		2	4
10. Проблеми психічного здоров'я працівників освітнього середовища та надання психологічної допомоги в працівникам сфери освіти	2		2	
11. Надання психологічної та соціальної підтримки внутрішньопереміщеним сім'ям	2		2	
12. Психологічна підтримка сімей, які покинули межі країни внаслідок воєнних дій	2		2	
13. Психологічна підтримка сімей військовослужбовців, які загинули та зникли безвісти	4			4
14. Психологічний супровід сімей після бойових травм та фізичних пошкоджень, інвалідизації членів сім'ї, що брали участь в бойових діях	6		2	4
15. Психологічний супровід сімей з дітьми, родичі яких перебувають в полоні	6		2	4
Усього	60		26	34

4. Теми лекцій

Згідно наказу 1009-з від 16.03.23р. навчальним планом лекції не передбачені

5. Теми практичних занять

№№ п/п	Найменування теми	К-сть годин
1.	Психологічна підтримка дітей, що опинилися в зоні активних бойових дій. Безпека та психологічна підтримка, особливості комунікації, поведінкові стратегії.	2
2.	Психологічний та медичний супровід дітей, що стали свідками або жертвами фізичного та сексуального насильства. Перша психологічна допомога, медична допомога, психотерапевтичний супровід.	2
3.	Особливості гострих стресових станів у дітей, нейробіологічна основа, поведінка. Перша психологічна допомога дітям при гострих стресових реакціях, фахова медична допомога.	2
4.	Раннє розпізнавання та особливості психічних порушень у дітей внаслідок пережитих стресових подій. Діагностика ПТСР у дітей, депресивних станів та суїцидних тенденцій, тривожних розладів та розладів поведінки, що є наслідком психотравмуючих ситуацій.	2
5.	Психологічний супровід дітей, які втратили близьких родичів чи інших значимих осіб. Особливості сповіщення дитини про смерть близьких, залучення у ритуали жалоби, адаптація та соціальна підтримка дитини, що втратила близьких.	2

6.	Реабілітація та реадaptaція дитини в суспільстві після пережитих психотравмуючих подій. Залучення до освітнього процесу, дозвілля. Програма адаптації дитини, з врахуванням індивідуальних потреб та життєвих обставин.	2
7	Проблеми психічного здоров'я батьків та опікунів дитини в час війни. Психологічний супровід дитини, близькі якої мають проблеми у сфері психічного здоров'я під час війни.	2
8.	Психологічний супровід вагітних та породіль в умовах надзвичайної ситуації. Особливості надання психологічної допомоги жінкам, які народжують в укриттях. Психологічний супровід жінок з новонародженими дітьми в процесі евакуації.	2
9.	Проблеми психічного здоров'я працівників освітнього середовища та надання психологічної допомоги в працівникам сфери освіти. Попередження виникнення афективних, тривожних розладів та розладів, пов'язаних зі стресом у працівників освітньої сфери. Створення груп психотерапевтичної підтримки.	2
10.	Надання психологічної та соціальної підтримки внутрішньопереміщеним сім'ям. Психологічний та соціальний супровід, адаптація, професійна реалізація та забезпечення освітніх потреб в нових умовах життя.	2
11.	Психологічна підтримка сімей, які покинули межі країни внаслідок воєнних дій. Проблеми психологічної адаптації в іншомовному середовищі. Особливості психологічного стану дітей, що перебувають у сепарації із одним чи обома батьками, психологічний та психотерапевтичний супровід.	2
12.	Психологічний супровід сімей після бойових травм та фізичних пошкоджень, інвалідизації членів сім'ї, що брали участь в бойових діях	2
13.	Психологічний супровід сімей з дітьми, родичі яких перебувають в полоні.	2

6. Самостійна робота

№№ п/п	Найменування теми	К-сть годин
1.	Обговорення з дітьми різного віку теми війни та воєнних дій. Навчання дитини щодо алгоритму дій у випадку надзвичайної ситуації, психологічний супровід та активності в укритті, в процесі евакуації.	4
2.	Особливості психічного стану дитини, що стала свідком сексуального чи фізичного насильства, вбивства близьких значимих осіб, психологічна та психотерапевтична допомога.	4
3.	Навчальні програми для дорослих щодо психологічного супроводу дітей, які перебувають в ранньому періоді після важкої психотравмуючої ситуації.	2
4.	Діагностичні шкали та методики, які використовуються у діагностиці психічних розладів у дитини, які розвинулися внаслідок психотравмуючої ситуації	2

5.	Ускладнена реакція втрати у дитини, депресивні стани, пов'язані з втратою близьких дитини. Діагностика, медична, психологічна та психотерапевтична допомога.	2
6.	Психологічна допомога військовослужбовцям, які перебували в полоні та зазнали катувань. Стратегії соціальної реінтеграції та реадaptaції військовослужбовців з наслідками важких бойових травм, ампутацій,	4
7.	Психологічний та медичний супровід дитини з фізичними ушкодженнями та травматичними ампутаціями кінцівок. Особливості емоційного стану дитини, комунікація працівників в сфері охорони здоров'я з дитиною. Психотерапевтичні інтервенції дітям, які пережили важкі тілесні ушкодження, опіки, ампутації у різні періоди після травми.	4
8.	Психологічний супровід жінок під час вагітності під час війни. Превенція виникнення тривожних, депресивних та психотичних станів у навколопологовий період.	4
9.	Психологічна допомога дітям, які втратили батьків та близьких родичів. Особливості переживання втрати у дитячому віці. Психологічний супровід дітей, чий батьки чи близькі родичі перебувають у полоні або зникли безвісти.	4
10.	Психологічний супровід сімей після бойових травм та фізичних пошкоджень, інвалідизації членів сім'ї, що брали участь в бойових діях. Допомога дітям, батьки яких страждають від порушень у сфері психічного здоров'я внаслідок участі в бойових діях.	4

7. Індивідуальні завдання .

Непередбачені навчальним планом.

8. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

- За домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні;
- В залежності від основних дидактичних завдань: отримання нових знань, формування вмінь та навичок, перевірки й оцінки знань, а також:
- Усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи;
- Бліц-опитування;
- Дискусії з проблемних ситуацій;
- Реферативні виступи;
- Тестування в письмовій формі;
- Виконання письмових завдань тощо.

Результат самостійної позааудиторної роботи студента відтворюється у формі представлення стендових доповідей, презентацій або захисту реферативних робіт.

9. Методи контролю

Методи і форми контролю та оцінювання успішності студентів з дисципліни здійснюється за допомогою стандартизованих методів контролю: тестування, структуровані письмові роботи, робота з медичною документацією, контроль практичних навичок. Методи контролю містять – поточний контроль на практичному занятті (за допомогою 10-ти тестових завдань), за правильну відповідь на 9-10 тестів студент отримує оцінку «відмінно», 8-7 тестів – «добре», 6-5 тестів – «задовільно», 4 -0 тестів – «незадовільно».

Оцінка теоретичних знань здійснюється шляхом усної чи письмової відповіді, розв'язання ситуаційних задач. Оцінка правильності розв'язання ситуаційних задач здійснюється за шкалою від 0 до 12 балів, де 10-12 балів – «відмінно», 7-9 балів – «добре», 4-6 балів – «задовільно» та менше 4 – «незадовільно».

Самостійну роботу студент виконує після завершення аудиторної частини заняття. Підсумковим контролем засвоєння дисципліни є залік.

10. ВИДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль

Завданням поточного контролю є перевірка рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи: засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань та сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати сутність змісту матеріалу заняття, сформованості вмінь виконувати необхідні практичні навички і маніпуляції, публічно чи письмово обґрунтовувати власну точку зору, уміння працювати в команді, здатність нести відповідальність за надані рекомендації та прийняті рішення тощо. Поточний контроль здійснюється на основі комплексного оцінювання діяльності студента та набутих ним компетентностей (знання, уміння, навички тощо), що включає контроль вхідного рівня знань, якість виконання практичної роботи, рівень теоретичної підготовки та результати вихідного контролю рівня знань. Форми проведення поточного контролю визначаються кафедрою і відображаються у навчальній програмі відповідної дисципліни.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять за 4-бальною шкалою, при цьому враховуються всі види робіт, передбачені програмою. Студент отримує традиційну оцінку з кожної теми, яка конвертується у бали. Видами поточного контролю є: тестові завдання, типові ситуаційні задачі, структуровані письмові відповіді, оцінка практичних навичок та вмінь.

Методи контролю (до методів контролю)

Теоретичних знань:

- тестування письмове та комп'ютерне (MISA),
- індивідуальне опитування, співбесіда
- структуровані за змістом письмові роботи.

Практичних навичок та умінь:

- контроль виконання стандартизованих за методикою проведення практичних навичок, передбачених планом практичної підготовки студента з дисципліни;

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є залік, який виставляється за результатами поточного контролю на підставі результатів поточного навчання відповідно програми з дисципліни і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання самостійних робіт. Результат заліку відображається як «зараховано» або «не зараховано». Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність 120 балів.

Критерії оцінювання

Оцінка 5 («відмінно») – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі та всебічні знання теми, аналізує наукові джерела, критично мислить, вміє імплементувати теоретичні знання у практичну діяльність.

Оцінка 4 («добре») – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає вивчений матеріал, добре володіє практичними навичками, проте може допускатися певних неточностей та похибок.

Оцінка 3 («задовільно») – студент базово опанував навчальний матеріал, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, проте, допускається значних помилок у теоретичних знаннях та виконанні практичних навичок.

Оцінка 2 («незадовільно») – студент не опанував теоретичний матеріал, не вміє виконувати практичних навичок, не орієнтується в навчальній літературі.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для отримання заліку становить 120 балів, максимальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для отримання заліку становить 200 балів.

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для отримання заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для отримання заліку становить 120 балів.

Під час оцінювання враховуються бали, які студент отримав під час проведення навчальних занять за 4-бальною шкалою, при цьому враховуються всі види робіт, передбачені програмою. Студент отримує традиційну оцінку з кожної теми, яка конвертується у бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127

4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57.	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну (національну) шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „А”, „В”, „С”, „D”, „Е” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „Е”. Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4

Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні. Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою)

13.Методичне забезпечення

1. Плани практичних занять та конкретні цілі
2. Завдання для самостійної роботи студентів
3. Питання та завдання для поточного контролю знань і вмінь студентів, ситуаційні задачі
4. Перелік практичних навичок, що підлягають обов'язковій перевірці

14. Перелік навчально-методичної літератури

Основна

1. Керівництво МПК (міжвідомчого постійного комітету) з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. – К: ПУЛЬСАРИ, 2017 – 216 с.
2. Охорона психічного здоров'я в умовах війни: у 2т. / пер. з англ. Тетяна Охлопкава, Олександра Брацюк. — К. : Наш формат, 2017. — 2т. - 548 с.
3. Охорона психічного здоров'я в умовах війни: у 2т. / пер. з англ. Тетяна Семигіна, Ірина Павленко, Євгенія Овсяннікова, Ольга Тесленко. — К. : Наш формат, 2017. — 1т. - 568 с.
4. Флесснер К.А., П'ячентіні Д.С. Клінічний посібник із психічних розладів у дітей та підлітків: покрокове керівництво з лікування. – Галицька видавнича спілка, 2021 – 750 с.
5. Герасименко Л.О. Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад: навч. посібник/ Л.О. Герасименко, А.М. Скрипніков, Р.І.Ісаков – Київ: Медицина, 2023 – 120 с.
6. Психолого-психіатричні наслідки воєнного часу : навчальний посібник / заг. ред. професора В. В. Огоренко. Дніпро: ЛІРА, 2023. - 312 с.
7. Malchiodi C., Perry B. Creative Interventions with Traumatized Children, 2nd Edition - Guilford Press, 2021. - 364p.

Додаткова

1. Коен Д., Маннаріно Е., Деблінджер Е. Психотерапія з дітьми та підлітками, які пережили травму та втрату. – Львів: Свічадо, 2016. – 264 с.
2. Нечаєва-Юрійчук Н. Як вижити під час надзвичайної ситуації та під час війни: легко про серйозне/ Наталія Нечаєва-Юрійчук, Олена Танасійчук, Олексій Ноздрачов, Сергій Дмитрієв // Практичний посібник. — Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. — 72 с.
3. Без паніки! Як вижити, боротися й перемогти під час бойових дій: Порадник для цивільного населення / укл. Олександр Дедик, Михайло Слободянюк і Олег Фешовець ; проілюстр. Дзвенислава Подляшецька. 3-тє вид. Львів : Видавництво «Астролябія», 2022. 160 с.
4. Станчишин В. Емоційні гойдалки війни. Роздуми психотерапевта про війну. – Віхола, 2022 р. – 288 с.
5. Бессел ван дер Колк. Тіло веде лік. – Видавництво: Лабораторія, 2022. -624 с.
6. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник / за редакцією Гридковець Л. // - Том 3. – Київ, 2018. – 236с.
7. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник / за редакцією Царенко Л. // - Том 2. – Київ, 2018. – 240с.

8. Брієр Д. Основи травмофокусованої психотерапії / Д. Брієр, К. Скот. – Львів: Свічадо, 2015. – 448 с.
9. Герман Д. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства - від знущань у сім'ї до політичного терору / д-р Джудіт Герман ; з англ. пер.: Оксана Лизак, Оксана Наконечна, Олександр Шлапак. - Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. – 418с.
10. Чабан О.О., Хрустова О.О. Практична психосоматика: тривога : навчальний посібник - Київ : Медкнига, 2022. - 144 с.
11. Охорона ментального здоров'я та медико-психологічна реабілітація військовослужбовців в умовах гібридної війни : монографія / за загальною редакцією В. І. Цимбалюка. – Київ, 2020. – 307 с.

Інформаційні ресурси

1. Пріоритетні багатосекторні заходи з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в Україні під час та після війни: оперативна дорожня карта (відкритий документ – 5 грудня 2022 р.
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/mhps_framework_ukraine_ukr_59_page.pdf
2. Система для надання допомоги у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в ядерних і радіологічних аварійних ситуаціях
<https://apps.who.int/iris/handle/10665/363499>
3. Загальна схема моніторингу і оцінки програм із психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації
<https://interagencystandingcommittee.org/system/files/2022-10/IASC%20Common%20Monitoring%20and%20Evaluation%20Framework%20for%20Mental%20Health%20and%20Psychosocial%20Support%20in%20Emergency%20Settings-%20With%20means%20of%20verification%20%28Version%202.0%29%20%28Ukrainian%29.pdf>
4. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги (УКПМД) «Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад»
https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2016_121_ukpmd_ptsr.pdf
5. У разі надзвичайної ситуацій або війни. Брошура центру стратегічних комунікацій
<https://www.mil.gov.ua/content/pdf/NS-WAR.pdf>
6. Результати дослідження «Психічний стан українців під час війни проти росії» 26.05.2022р. Українська національна психологічна асоціація, ProInsight lab.
file:///C:/Users/user/Downloads/Full%20report_%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B2%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%20%D1%87%D0%B0%D1%81%20%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8-2.pdf
7. Resources for supporters of military and veteran families: operation “we are here”
<https://www.operationwearehere.com/childrenbookswoundedwarriors.html> Україно- швейцарський проєкт «Психічне здоров'я для України»: психічне здоров'я під час війни
<https://www.mh4u.in.ua/>
8. <https://response.reliefweb.int/ukraine/mental-health-and-psychosocial-support-technical-working-group>
9. Важливі навички в період стресу: ілюстроване керівництво
<https://apps.who.int/iris/handle/10665/339150>
10. Чим зайняти дитину в надзвичайній ситуації: керівництво UNICEF
<https://www.unicef.org/ukraine/documents/occupied-child-in-emergency>
11. Ройз С. Стресостійке дитинознавство
<https://otd.dniproprada.gov.ua/stresostiyke-dytynoznavstvo/>